גמ' חומר מכלל דנדר הוא והא מותר קתני אסיפא דאידך בבא קתני [ב] שבועה שאיני ישן שאיני מדבר שאיני מהלך אסור זה חומר בשבועות מבנדרים: חומר בנדרים מבשבועות כיצד כו': רב כהנא מתני אמר רב גידל אמר רב ורב טביומי מתני אמר רב גידל אמר שמואל מנין שאין נשבעין לעבור על המצות ת"ל [ג] לא יחל דברו [ד] דברו לא יחל אבל מיחל הוא לחפצי שמים מאי שנא נדר דכתיב [ה] איש כי ידור נדר לה' לא יחל דברו שבועה נמי הא כתיב [ו] או השבע שבועה לה' לא יחל דברו אמר אביי [ז] הא דאמר הנאת סוכה עלי הא דאמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה אמר רבא [ח] הא דאמר ישיבת סוכה עלי והא דאמר שבועה שלא אשב בסוכה ושאין נשבעין לעבור על המצות מהכא נפקא ליה מהתם נפקא ליה דתניא [ט] יכול נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל יכול יהא חייב

תלמוד

גמ' מדקאמר חומר בשבועות מבנדרים. כלומר דזה חומר בשבועות מחומרת בנדרים מכלל דנדר מיהא הוי כי אמר קרבן לא מוכל לך וכו' דאיסור נדר מיכא מדרבנן אלא לקי מדאורייתא ולא מיתייב קרבן שבועה כי היכי דמתייב בשבועות: **והא מוסר קמני.** בנדרים לאפוקי שוא ניסור ליכא: **אסיפא.** הא דקתני חומר בשבועות מבנדרים דמשמע דנדר מיכא הוי כי אמר קרבן לא מוכל לך וכו' דאיסור נדר מיכא מדרבנן אלא לקי מדאורייתא **ומי מצות ליהנות ניתנו.** דקאמר הנאת סוכה עלי הא לא ליהנות ניתנו ולא מצי למיסר נפשיה בהנאתה להא לא חשיבה ניתנו בשביל הנאה: **אלא אמר רבא וכו'.** כדלמרן דבישיבת סוכה עלי קאסר חפצא אלא דמשועבד דמשועבד הוי למצוה ולהכי לא חיילא עליה שבועה: **יכול יהא חייב.** קרבן שבועה:

תלמוד

תחול עליה אם נשבע לעבור על המצוה [ג]: **והכתיב נמי או השבע שבועה לה' לא יחל דברו.** הלה' סמוך ליה השבע דמשמע נמי לה' השבע שבועה לא יחל דברו: **אמר לכיי הא דאמר הנאת סוכה עלי הא דאמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה.** כלומר הא דקתני מתניתין שנודרין על המצוה כגון דאמר הנאת סוכה עלי להשתא קאסר חפצא עליה דהכי מצי למימר אפי' לכתחילה כדאמרינן לעיל [טו:] תע"ג דמשועבד לאשתו בתשמיש חל עליו הנדר כי אמר הנאת תשמישך עלי אחינו אוסר עצמו עליה אלא לדילה אוסר עליו. וקסבר מצוי דבכל יום נשוע לא מצינו דתימוה עליה לאי אמר שבועה הנאת סוכה עלי להשתא אוסר עליו [ז] דהא ודאי לא הוי שבועה אלא נדר דכיון דקאמר עלי הויין עלי כקרבן ואייב בתחריותו ונדר הוא כי אמר הכי אפילו לכתחלה מצי נדר וקאסר חפצא עליה אבל שבועה לא מצי לאוקמי אלא אי אמר הנאת סוכה עלי לא קאסר חפצא עליה אלא מקריב קרבן ואי אמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה אסר חפצא עליה ואע"ג דלא אמר שבועה לה' ולא הזכיר שם שמים בהדיא הוי שבועה דכתיב [ח] לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה: במדבר ל ג

כז א מיי' פ"ג מהלכות נדרים הלכה ו ז סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רטו סעיף ג וסימן רלט סעיף ד:

תוספות

הא דאמר ישיבת סוכה עלי והא דאמר שבועה שלא אשב בסוכה. פי' היכא דאמר ישיבת סוכה עלי קונם מיכל מיכל משום דסוכה מיהא משועבדת לו אבל היכא דאמר שבועה שלא אשב בסוכה וגופו משועבד לסוכה לא מיכל ואע"ג דמשועבדות בנדרים לשבועות ניתנו ואיתני בשבועות דשבועות נמי זימנין דמיכל היכא דאמר ישיבת סוכה עלי ואי"ל דאסר עלי חפצא דסוכה ה"ק אלא דאסר חפצא עליו ומשם שבועה קאסר עליו וה"ק זה שאומר בנדרים מה שייך בנדרים היינו דקאסר חפצא עליו ממש שייך בשבועות והיינו דקאסר בשבועות חפצא ופ"ל ולפי שבועות לא מיכל משום דלא שייך לא אפילו היכא דאמר ישיבת סוכה עלי שבועה ועונש יש בדבר דבשבועות כיון דאסר חפצא עליו מיכל אפילו היכא דאמר קונם שבועות קאסר חפצא ונדפסים ב"ק אפילו כשאמר ישיבת סוכה עלי שבועה אפי' מתחילה ובזה על נפשיה והוי כאילו אמר שבועה שלא אשב בסוכה והא דאמר לקמן [טו:] אמר אביי הא דאמר [הנאת] סוכה עלי. כלומר היינו טעמא דגבי נדר לרשיון מכי יהיב נדר לה' שנדרים חלין על דבר שאין נשבעין לעבור על המצות. כלומר אם נשבע לבטל את המצוה ללא יחול שבועה שלא אהנה מן הסוכה ולהכי לא חיילא עליה שבועה: קרבן שבועה: (שבועות כז.).

תורה אור השלם

1. אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה: במדבר ל ג

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לחפיף וכו' ואמר רבינא וכו' ומאי בל יחל בל יחל מדרבנן להיינו: (ב) ד"ה שבועה נמי וכו' המצוה דהכתיב נמי כל"ל והד"ה: (ג) ד"ה אמר אביי וכו' תוספ אלא ולמי וכו' ואפילו לכתחלה מצי נדר דקאסר חפצא וכו' דמצוה והיכי קאמר אלא וכו' דנדרים אמר קונם: (ד) ד"ה וכי מצות וכו' ומאי שבועה נמי כל"ל והד"ה: (ג) ד"ה אמר אביי וכו' תוספ אלא הא ולמי וכו' ואפילו לכתחלה מצי נדר דקאסר חפצא וכו' דמצוה והיכי קאמר אלא וכו' דנדרים אמר קונם: (ד) ד"ה וכי מצות וכו' שבועה נמי.

מוסף רש"י

שבועה שאיני ישן. דשבועה חלה על דבר שאין בו ממש (לעיל טו:). **וכי מצות ליהנות ניתנו.** שהמצות שניתנו ליעשות לא ליהנות ניתנו לכם, לא לכם הנאה ניתנו לכם, אלא גזירת מלך היא עליכם (חולין פט.). לעול על צוואיכם ניתנו (ד"ה בח.). **ולא ביטל יכול יהא חייב.** ותכ"ת זו קרויה הרעה שהוא מביא לעשות שמבטל את המצוה (שבועות כז.).

פירוש הרא"ש

הא מותר קתני. ס"ל דלקרבן שאוכל לך קאי וכהא קתני מותר דמשמע דלא הוי נדר כלל ולישנא דחומר בשבועות מבנדרים משמע דנדר מיהא הוי אלא דלא חמיר כשבועה. כלומר היה נדר ידוד נדר משום דנדר בדין הוא שיחול על דבר מצוה לפי שהוא אוסר על עצמו הנאת סוכה שלשון נדר כך הוא ואין מתכילין את הסדם דבר האסור לו אבל לשון שבועה היינו שלא אשב בסוכה ולא כל הימנו להפקיע עצמו ממצות סוכה שהוא מצוה בה: **אלא אמר רבא וכי מצות ליהנות ניתנו.** רבא לאו מטעמיה דאביי קאי אלא קאי אדלעיל דאי אמר הנאת סוכה עלי יאסר בה יאסר אל מצוה דמצות לאו ליהנות ניתנו: **הא אמר רבא הא דאמר ישיבת סוכה עלי הא דאמר שבועה שלא אשב בסוכה.** ופ"ל דישיבת סוכה עלי קאסר חפצא עליו ומשם שבועה קאסר עליו ואע"פ שאין נשבעין לעבור על המצות. כלומר אם נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל יכול יהא חייב. ותכ"ת זו קרויה הרעה שהוא מביא לעשות שמבטל את המצוה (שבועות כז.).

[ב] [לעיל טו:], ג) [עיין תוס' מגיהה י. ד"ה למומר], ד) [שבועות טז.], ה) [שיין עוד לע"ל], ו) ע"כ שיין לע"ל, ז) [לעיל טו:],

מכלל דשמעת ליה מינה דאי לא אמר לא הוי נדר ואפילו הכי אמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה אסור ואי אמר שבועה שלא אשב בסוכה מותר ואפילו הכי אמר הנאת סוכה עלי אסור ואי אמר שבועה שלא אשב בסוכה מותר אלא ודאי שבועה לא חיילא עליה ואי אמר הנאת סוכה עלי חיילא עליה ואי אמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה